

Valtuustoaloite avohakkuista luopuminen Loimaan kaupungin metsissä ja siirtyminen jatkuvapeitteiseen metsänhoitoon

Kaupunginvaltuusto 25.08.2025 § 61

Valtuutettu Maarit Koivisto jätti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja muiden allekirjoittaman valtuustoaloitteen koskien avohakkuista luopumista Loimaan kaupungin metsissä ja siirtymistä jatkuvapeitteiseen metsänhoitoon.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 01.09.2025 § 230

Valmistelija Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedokseen.

Kaupunginhallitus lähettää aloitteen elinympäristöpalveluiden valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Elymltk 28.04.2026
459/11.04.00/2025

Valmistelija paikkatietoinsinööri Hirvonen Kim

Valtuustoaloitteessa esitetään avohakkuista luopumisesta Loimaan kaupungin metsissä ja siirtymisestä jatkuvapeitteiseen metsänhoitoon.

Elinympäristölautakunta on 23.5.2023 § 51 hyväksynyt Metsänhoitoyhdistys Loimijoki ry:n laatiman metsäsuunnitelman kaupungin metsäomaisuuden ylläpitämiseksi. Suunnitelma on laadittu vuosille 2022-2031.

Metsänhoitoyhdistys hoitaa kaupungin metsiä pääpiirteittäin suunnitelman mukaisesti. Hallintosäännön mukaan Elinympäristölautakunta päättää puuston myynnistä.

Metsäsuunnitelmaa varten kaikki kaupungin omistamat metsätilat on arvioitu ja suunniteltu kuviokohtaiset hakkuu- ja hoitotoimenpiteet suunnitelmakaudelle. Arviointiin kuuluu kasvupaikkojen ja puuston lisäksi muun muassa metsien erilaiset käyttötarpeet- ja arvot, sekä merkittävät ja lakisääteisiä luontoarvoja sisältävät kohteet. Tehtäväksi suunnitellut toimenpiteet on sovitettu asetettuihin tavoitteisiin metsien ekologisesti ja sosiaalisesti kestä-

västä käytöstä, taloudellisesti kannattavasta metsätaloudesta ja vuosittaisen puun myynnin tulotavoitteen turvaamisesta.

Loimaan kaupunki on vuonna 2026 budjetoinut 100 000 euroa myyntituloa metsistään. Tätä tavoitetta toteutetaan metsäsuunnitelman mukaisilla toimilla. Metsänhoidon taloudelliseen kannattavuuteen vaikuttaa aina metsän laatu ja tila, tarvittavan metsänhoidon ajoittuminen ja kustannusten hinta, puun hintataso sisäisine suhteineen, korkovaatimus ja kasvupaikan olosuhteet.

Metsänhoitoyhdistyksen asiantuntijalausunnon mukaan jatkuvan kasvatuksen metsänhoidossa puuntuotos on pidemmällä aikavälillä keskimäärin 15-25 % pienempää kuin jaksollisella kasvatuksella. Tämä johtuu ennen kaikkea jalostushyödyn menettämisestä. Uudistamisen yhteydessä käytettävällä valikoitua ja jalostettua siemen- ja taimimateriaalia hyödyntämällä voidaan kasvua parantaa merkittävästi. Päätehakkuu toistuu noin 70-100 vuoden välein ja harvennukset 10-20 vuoden välein kasvupakasta ja puulajista riippuen. Jatkuvapeitteisessä metsänhoidossa hakkuita suoritetaan useammin, mikä lisää korjuukustannuksia ja puuston korjuuvaurioiden määrää. Korjuuvauriot heikentävät kasvatettavan puuston laatua ja lisäävät lahottajasienten leviämistä. Jatkuva peitteisyys myös aiheuttaa pidemmällä aikavälillä kasvupaikan olosuhteiden heikentymistä. Tämä lisää metsän kuusettumista, koska kuusi menestyy muita lajeja paremmin heikkokasvuilla paikoilla. Kuusen kysyntä ja jatkokehitys ei ole paras mahdollinen. Jatkuvan kasvatuksen hoitotoimenpiteet voivat olosuhteista riippuen olla vähäisempiä, eli investoinnit olisivat pienempiä. Selkeillä vuodenaikaa ja kohteeseen suunnitelluilla hakkuilla ja hakkuutavoilla sekä riittävän suurilla kokonaisuuksilla saadaan yleisesti enemmän ja parempia ostotarjouksia. Jatkuvan kasvatuksen metsänhoidolla nykyistä tulotavoitetasoa ei olisi kestävä ylläpitää. Aloitteen mukaan jatkuvan kasvatuksen metsänhoito mahdollistaa tasaisemman tulonsaannin metsästä kuin avohakkuu. Kaupungin metsäomaisuus koostuu lukuisista metsäpalstoista, jolloin yksittäisten kuvioiden tuottojen jaksottuminen ei estä vuosittaiseen kokonaistulotavoitteen pääsemistä.

Aloitteessa korostetaan kunnan vastuuta luonnonsuojelun ja kestävän kehityksen edistämisessä. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen Loimaan kaupungin metsissä tapahtuu lainsäädännön lisäksi PEFC-metsäsertifiointin edellytyksin. Hakkuiden yhteydessä sertifioituissa metsissä jätetään esimerkiksi säästö- ja lahopuita ja riistatiheikköjä kaikissa metsänkäsittelytavoissa ja vesistöille jätetään suojakaistat myös silloin, kun laki ei siihen velvoita. Ekologisesti kestävä metsätalous pyrkii sekoittamaan eri tyyppisiä ja vaiheisia metsiä valikoivilla ja eriaikaisilla toimenpiteillä. Monipuolinen puulajisekoitus lisää lajiston monimuotoisuutta. Hakkuiden suunnittelussa huomioidaan aina toimenpiteiden ekologinen vaikutus ja avohakkuuta pyritäänkin tekemään pienissä paloissa eri aikoina.

Aloitteen mukaan avohakkuut ja sitä seuraava maanmuokkaus pienentävät metsien kykyä sitoa hiiltä ja vapauttavat maaperän hiiltä ilmakehään hakkuiden jälkeen. Lisäksi mainitaan maaperän muokkaamisesta aiheutuvien ravinne- ja kiintoainepäästöjen heikentävän vesistöjen tilaa ja aiheuttavan vesistöjen rehevöitymistä. Jatkuvalla kasvatuksella voidaan jonkun verran vähentää hiilen vapautumista maaperästä ilmakehään erityisesti turvemaila, mutta puuston hitaammasta luontaisesta uudistumisesta johtuen maaperän hiilensidonta ei mahdollisesti ole yhtä suurta kuin metsäviljelyyn perustuvassa kasvatuksessa. Metsäasiantuntijan mukaan hiilensidonnan tutkimukset ovat epävarmoja, eikä jatkuvan kasvatuksen vaikutuksia siihen toistaiseksi tunneta kovin hyvin. Ratkaisevaa on hakkuiden voimakkuus ja intervalli, joihin pystytään vaikuttamaan yhtäläillä hoitomuodosta riippumat-

ta. Kivennäis- ja turvemaidella jatkuvan kasvatuksen hakkuiden vesistövaikutukset ovat yleensä uudistushakkuuta pienemmät ja verrattavissa harvenushakkuisiin. Jatkuvan kasvatuksen metsänhoidon kokonaisvesistövaikutukset tunnetaan kuitenkin vielä huonosti ja niihin vaikuttaa varsin moni asia. Vesistö päästöjä rajoitetaan jo nyt jättämällä vesistöille suojakaistat.

Aloitteessa tuodaan esiin kuntametsien merkitys kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin. Kaupungin metsäomaisuudesta iso osa on pääosin muussa käytössä kuin puhtaassa metsätalouksikäytössä (ulkoilualueet, taajamien läheiset puistometsiköt ym.) Näistä alueista pienimmät eivät kuulu metsäsuunnitelman piiriin, mutta valtaosaan tällaisista alueista kohdennetaan kevyempiä hoitotoimenpiteitä kuin talousmetsään. Lähi- ja virkistysmetsissä avohakkuuta ei lähtökohtaisesti tehdä. Lähi- ja virkistysmetsiä koskevan erillisen hoitosuunnitelman laatimista voisi mahdollisesti selvittää uuden laajemman metsäsuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Jatkuva kasvatus sopii alueille, joiden maisema halutaan pitää pysyvästi puustoisena ja vaihtelevana. Jatkuva kasvatus on usein perusteltua myös metsän jatkuvan monikäytön tapauksissa. Näillä alueilla jatkuva kasvatus on jo nyt käytännössä pääasiallinen hoitomuoto, esimerkiksi keskustaaajan puistometsissä tai Virttaankankaalla Harjureitin kohdalla ei ole suunniteltuna avohakkuuta. Jatkuvapeitteiseen metsänhoitoon siirtyminen kaikilla kaupungin metsäalueilla aiheuttaisi väistämättä tulojen vähenemistä. Tulevien vuosien hakkuiden aikaistaminen tulotavoitteeseen pääsemiseksi ei pidemmällä aikavälillä ole kestävä. Metsäsuunnitelman päivittämisen yhteydessä on arvioitava kaupungin tulotavoitetaso muuttamista, ja toisinpäin. Muutos tasaikäisestä puustosta kannattavaan jatkuvapeitteiseen metsänhoitoon kestää kymmeniä vuosia, eli perinteisiä metsänhoitomenetelmiä ei ole järkevää lopettaa kerralla kaikkialta. Vuorovaikutuksen ja päätöksenteon läpinäkyvyyden parantamiseksi voisi olla paikallaan arvioida metsäsuunnitelmakauden aikana tarkentavien osasuunnitelmien laatimista lähi- ja virkistysmetsien hoitotoimenpiteistä esimerkiksi vuoden välein.

Esittelijä

Tekninen johtaja Korte Antti

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta toteaa aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Päätös